

[Justitsministeren]

Den ret, som en udlænding har til at få asyl her i landet, er efter loven betinget af, at han ikke allerede har opnået beskyttelse i et andet land. Hvis et andet land i øvrigt, for eksempel på grund af længerevarende ophold dér, nære slægtninge eller lignende, er nærmere til at yde beskyttelse end Danmark, kan asylansøgeren ligeledes henvises dertil, hvis det må antages, at han kan opnå beskyttelse dér.

Internationalt anerkendes »første asyl-lands reglen« som en slags international værnetingsregel, der giver grundlag for efter en konkret vurdering at nægte asyl og i stedet at henvise asylansøgeren til et andet land, der må antages at være nærmere til at behandle sagen.

Det er med den formulering, som loven fik i folketinget, og den praksis, der hidtil har dannet sig, meget vanskeligt at henvise udlændinge, der anmoder om asyl i Danmark, til andre lande, hvortil de på den ene eller anden måde har en tættere tilknytning end til Danmark.

Det sidste i forbindelse med selve loven, som jeg vil knytte nogle bemærkninger til, er reglerne om asylansøgerens ret til at opholde sig her i landet under sagens behandling.

Efter loven må en asylansøger ikke afvises af politiet ved grænsen. Sagen skal i stedet forelægges for direktoratet for udlændinge til afgørelse. Under selve asylsagens behandling, herunder behandlingen i flygtningenævnet af en eventuel klage, har udlændingen ret til at opholde sig her i landet.

Disse regler kan medføre – og har rent faktisk medført – resultater, som efter min opfattelse nærmer sig det groteske. Vesttyske statsborgere har for eksempel søgt asyl her i landet efter den nye lov og har haft ret til at være her under sagens behandling. Asylreglerne har ligeledes været brugt – og efter min mening misbrugt – af udlændinge, som på grund af almindelig kriminalitet er blevet udvist, til at forlænge deres ophold her i landet.

Efter det oprindelige lovforslag kunne denne situation have været undgået, idet nemlig myndighederne kunne træffe beslutning om, at en udlænding ikke skulle have ret til at opholde sig her i landet, såfremt hans klage måtte anses for åbenbart grundløs.

3. Udviklingen

For at kunne vurdere den nuværende situation i et lidt større perspektiv synes jeg, at der kan være anledning til at se nogle år tilbage i tiden og på udviklingen siden da.

Antallet af spontane asylansøgere har i en længere årrække forud for lovændringen været forholdsvis stabilt. Op imod 200 har hvert år fået opholdstilladelse her i landet som politiske flygtninge.

Herudover har Danmark i årenes løb påtaget sig at løse sin del af det internationale flygtningeproblem.

Efter opstanden i Ungarn i 1956 modtog vi således her i landet ca. 1.400 ungarske flygtninge. I 1969 godkendte regeringen, at der blev åbnet for indvandring af polske jøder, der af de polske myndigheder havde fået tilladelse til at udvandre til Israel efter at have opgivet deres polske nationalitet. Ca. 3.500 fik på denne måde opholdstilladelse her i landet. I årene 1972–73 modtog vi ca. 150 flygtninge af asiatisk afstamning, hovedsagelig handicappede med familier, som var blevet udvist fra Uganda, og efter den politiske omvæltning i Chile i 1973 modtog vi i alt ca. 700 flygtninge derfra.

I forbindelse med det meget store antal bådflygtninge fra Indokina indgik Danmark i 1978 på den såkaldte skibsgarantiordning; efter den er vi forpligtede til at tage imod flygtninge, der opsamles af danske skibe, og som ikke kan genbosættes i andre lande. I årene fra 1979 til og med 1983 tog Danmark således imod godt 1.700 bådflygtninge.

Med henblik på at sikre en større kontinuitet og fleksibilitet i flygtningemodtagelsen blev der i 1978 indført en fast årlig flygtningekvota, idet folketinget på finansloven afsatte et beløb svarende til udgiften ved modtagelse og integration af ca. 500 flygtninge. Denne kvota på 500 flygtninge har været fastholdt indtil i dag, dog med en ekstraordinær forhøjelse på yderligere 500 for 1979.

Kvoten omfatter alle flygtningekategorier, herunder såvel spontanflygtninge som flygtninge, der genbosættes her i landet efter aftale med FN's flygtningehøjkommissær. Kvoten omfatter også familiemedlemmer til herboende flygtninge, der senere ankommer til landet, såfremt de tildeles flygtningestatus.

Der har i den offentlige debat om flygtningespørgsmålet været sagt meget – mere